

פעילות מרכז משנה - סמסטר ב' תשע"ה

- **כנס משנה:** "מחברים משפט; משפט וקהילה". פאנל ראשון: משפט פלילי וקהילה- על בית המשפט הקהילתי הראשון. פאנל שני: עשייה קלינית וקהילה- קולם של סטודנטים.
- **יום עיון בנושא "בגירים צעירים"** - יוזמת הקליניקה הסוציו-משפטית
- **יום שיפוץ מקלט לנשים מוכות** - יוזמת הקליניקה לזכויות נשים ותא נק"ום.
- **תערוכת צילומים עובדות קבלן** - יוזמת הקליניקה לזכויות נשים
- **המשך שיתופי פעולה עם הקהילה והזירה האזרחית:** ראו בסיכום להלן.
- **המשך שיתוף פעולה עם בית הספר לעיצוב.**
- **התקיימו שני מפגשי סגל קליני.**
- **אתר הפייסבוק ממשיך לפעול:** [לעמוד הפייסבוק לחצו כאן](http://www.colman.ac.il/AcademicUnits/laws/main/Pages/default.aspx)
- **אתר המרכז הקליני:** <http://www.colman.ac.il/AcademicUnits/laws/main/Pages/default.aspx>
- **פורם "קול הקליניקות" השני לשנה זו הנותן מבט מהשטח לפעילות הקלינית במערך הקליני:** http://www.publicators.com/app/dbrowse.asp?id=1883241865_68071562&action
- **סיוורים/ביקורים לימודיים שנערכו לתלמידי הקליניקות** - כפרים מוכרים ולא מוכרים בנגב (קליניקה לזכויות החולה, קליניקות זכויות נשים וקליניקת קונקורד); מקלט לנשים מוכות (הקליניקה לסיוע משפטי, קליניקה לזכויות נשים, קליניקה לדיני משפחה); כלא מעשיהו (קליניקת סנגוריה); כלא השרון (קליניקת הפרקליטות); מרכז הגנה בית לין (קליניקה סוציו-משפטית וקליניקת זכויות החולה); כלא אופק לבני נוער (קליניקה סוציו-משפטית), מרכז סיוע לעובדים זרים (הקליניקה לסיוע משפטי)
- **מרצים אורחים בתחומים שונים:** סנגורים, פרקליטים, נציגי שרות מבחן, עורכי דין מהסיוע המשפטי, חוקרים פרטיים, אנשי ארגוני הזירה האזרחית ועוד.

פעילות הקליניקות

סמינר קליני זכויות החולה:

פרויקטים:

1. **פניה לשירותי בריאות כללית בעניין תשדיר רדיו מפלה כלפי נשים**
2. **מימוש זכויותיהם של חולים הנזקקים לקנאביס רפואי** - פנייה למשרד הבריאות וטיפול בפניות פרטניות בנושא.
3. **הרצאות בנושא התנהלות כלכלית נכונה מול קופות חולים לנשים** - הועברו 2 הרצאות לנשים נפגעות אלימות במקלט ולנשים מכלל האוכלוסייה
4. **פרויקט דפו פרובה- קידום מחקר משפטי מקיף, ראיונות עם נשים והכנת תביעות נזיקות:** בימים אלה עוסקים הסטודנטים בניסוח כתבי בית דין לצורך הגשת תביעות על ידי נשים שטופלו בדפו פרובה. צוות נוסף ניסח זכותון, הכולל מידע בדבר אמצעי המניעה הקיימים וזכויותיהן של נשים בקשר לכך. הזכותון יתורגם לאמהרית וישמש בסיס לסרטון מידע שיופץ בקהילה האתיופית. (בשיתוף קליניקת שוויון באמצעות דיני נזיקין).
5. **פרויקט דזור ציבורי ובריאות:** כתיבת נייר עמדה בנושא. (בשיתוף קליניקת שוויון באמצעות דיני נזיקין)
6. **פנייה למשרד הבריאות בנוגע ליישום נוהל הקמת מרכזים לקביעת תורים דחופים.**
7. **פנייה לבי"ח איכילוב בנוגע למדיניות מפלה בחלוקת ארוחות לאמהות לא מניקות של תינוקות**

פניות:

קבלת פניות אישיות של חולים ובני משפחותיהם: בסמסטר ב' נפתחו 41 תיקים בעקבות פניות העוסקות בביטוחים לילדים אוטיסטיים, הזכות לקבל טיפול רפואי בזמן סביר, אישור והנגשת טיפולים שלא אושרו על ידי קופת חולים ועוד. חלקם נסגרו בהצלחה וחלקם עדיין בטיפול. בנוסף, טופלו 19 פניות באופן מיידי בבית החולים, שם נותנים הסטודנטים הנגשה בעניין מימוש זכויות רפואיות.

סמינר קליני זכויות נשים:

1. **ליווי משפטי והעצמת עובדות קבלן במכללה:** בסמסטר ב' החל תהליך של "קאוצ'ינג" על ידי מנחת קבוצות. בנוסף, סייעו הסטודנטיות בחיבור של העובדות להסתדרות, כמו גם ליווי משפטי שוטף. עוד קידמו הסטודנטיות תערוכת צילומים של העובדות להעלאת מודעות במכללה לסוגית עובדות הקבלן. התערוכה "נוודת" בימים אלו במכללה.

2. **פרויקט נשים חסרות בית:** הוקמה קבוצה לנשים חסרות בית שתעסוק בשלב זה בספורט. התקיימו מפגשים ובהודש יוני התקיים אימון ספורט ראשון. בהמשך, עם גיבוש הקבוצה, יפותחו הרצאות משפטיות לנשים, סיוע בנושאים משפטיים ועוד. (בשיתוף עמותת "כדורגל לחסרי בית"). לפרויקט זה התקבלה תרומה של 15,000 ₪.
3. **סדנאות זכויות לנשים נפגעות אלימות במקלט לנשים מוכות** - נבנה מערך הרצאות והועברו הרצאות לנשים במקלט בתחומי זכויות בבריאות, סיוע משפטי, ביטוח לאומי. בהמשך מתוכננות הרצאות בנושאי אלימות כלכלית, דיני עבודה ועוד.
4. **אלימות מינית כנגד מהגרות עבודה:** בחודש יוני הועברה הרצאה ראשונה בנושא אלימות מינית לעובדות סיעוד ומהגרות עבודה מהפיליפינים. בחודש אוגוסט מתוכננת הרצאה נוספת בנושאי זכויות בעבודה.
5. **הכשרות בנושאי אלימות במשפחה לשוטרים:** פותח פיילוט חדשני לליווי נשים נפגעות אלימות למשטרה. הפיילוט יוצג לראש מדור נפגעי עבירה במשטרה בחודש יולי.
6. **"פמיניזם ובירה":** נערכה פעילות וחלוקת "עלונים" בנושאי מגדר ופמיניזם לסטודנטים/יות במכללה.

שונות:

פעילות שוטפת בארגוני נשים ונערות הכוללת סיוע משפטי וסיוע סוציאלי לנשים ונערות בנושאי משפט שונים.

סמינר קליני שוויון באמצעות דיני נזיקין:

פרויקטים:

1. **אלימות שוטרים וקידום חופש מחאה של פעילים חברתיים:** כתיבת זכותון למפגינים בנושא הזכויות הרלבנטיות; על בסיס מודל התבעות הקטנות באפלייה במועדונים נבנית "ערכת הדרכה" למפגינים לתביעות קטנות נגד אלימות שוטרים. (בשת"פ עם שתי"ל, האגודה לזכויות האזרח)
2. **פרויקט דיור ציבורי:** גיבוש ופיתוח סדנאות שיועברו לדיירי הדיור הציבורי בערים השונות ובניית זכותון מידע לדיירי הדיור הציבורי; קידום מדיניות בנושא דיור ציבורי (חקיקה, שינויי זכאות לדיור ציבורי); ותביעות נזיקיות נגד החברות המשכנות ומשרד השיכון (בשיתוף הקליניקה לזכויות החולה וקליניקה סוציו-משפטית).
3. **אפליה בבריאות - פרויקט דפו-פרורה:** ראו התייחסות בסיכום פעילות הקליניקה לזכויות החולה.
4. **סדנאות בנושאי אלימות כלכלית** - בסמסטר ב' הסדנאות הועברו לעובדות הקבלן במכללה במסגרת שת"פ עם הקליניקה לזכויות נשים. (על עבודת הסטודנטיות בפרויקט זה כתבה המנחה הקלינית של הקליניקה, עו"ד אפרת פודם בבטאון לשכת עו"ד: <https://mail.google.com/mail/u/0/#search/%D7%97.%D7%A9/14b30efc1026c016?projector=1>)
5. **מחקר, קידום מדיניות וחקיקה ועבודה על תיקים בנושאי אלימות כלכלית:** לאחר מחקר שטח מקיף, בימים אלו נכתב נייר עמדה העוסק בנהלים של בנקים לגבי פתיחת חשבון משותף אצל בני זוג וההשלכות הבעייתיות על נשים.

תיקים וחוות דעת:

עבודה משפטית על תיקים וכתבת חוות דעת. להלן דוגמאות לחוות דעת שכתבו הסטודנטיות:

- חשיפת חומרי ועדת החקירה העוסקת בפרשת חטופי תימן.
- אפליה בעבודה ביצירת פרופילים לגיוס בפרסומות.
- אפליה בקבלת שירותים רפואיים.

קליניקה לזכויות אדם:

פרויקטים:

1. **בדיקת ראייה ורכישת משקפיים למבקש מקלט ב"חולות"** - צוות בקליניקה ליווה תיק של האגודה לזכויות האזרח ורופאים לזכויות אדם. בעקבות הטיפול של הקליניקה בתיק, שב"ס החליט לכלול בדיקות ראייה ורכישת משקפיים בסל הבריאות למוחזקים ב"חולות".
2. **גיבוש רשימת מלאי הדירות בדיור הציבורי ומיקומן** - לקראת הגשת עתירה נגד משרד השיכון.
3. **קידום מתן ייצוג למהגרי עבודה (שאינם מיוצגים כיום) על ידי האגף לסיוע משפטי במשרד המשפטים** - לקראת הגשת עתירה נגד משרד המשפטים
4. **גנישות לשירותי קופת חולים בשדרות** - בשיתוף פעולה עם מז"ה (מרכז זכויות חברתיות בשדרות)

פרויקטים ממשיכים:

הסמכת מבקרים רשמיים בבתי סוהר לבקר גם במתקני משמורת למהגרים: בכנסת היוצאת הונחה הצעת חוק של הקליניקה בעניין. בשל פיזור הכנסת היה צורך להגיחה מחדש. בכנסת הזו הונחה שוב הצעת החוק.

הסדרת מעמד בישראל: המשך טיפול בתיקים שונים

הקליניקה לחופש המידע:

בקליניקה מוגשות שני סוגי בקשות חופש מידע: "בקשות רוחביות" – בקשות המוגשות במקביל לכלל משרדי הממשלה על מנת ליצור תמונה רחבה בקשר לנושאים העולים בבקשה, ובקשות "רגילות" המיועדות לרשות מסוימת. בנוסף מוגשות עתירות מנהליות.

בקשות רוחביות

- קבלת מידע אודות חוות דעת מומחים שהוגשו מטעם משרדי הממשלה בהליכים משפטיים
- אכיפת חוקי החניה בעיריות בארץ

בקשות רגילות

- צה"ל – הוצאות טקס חילופי רמטכ"לים
- צה"ל – הוצאות על כנסים באולמות אזרחיים
- משרד החינוך – תקצוב סייעות בגנים
- משרד החינוך – פילוח תוצאות בגרויות לפי בית ספר
- הקרן למורשת הכותל – רשימת תורמים
- משטרה – הטרדות מיניות על ידי נשים
- משרד הבריאות – מרשמים ל"רטלין"
- רשות החשמל – אספקת חשמל לרשות הפלסטינית
- ועדת הבחירות המרכזית – נתוני הצבעה בזמן אמת
- רשות השידור – עלות משדר הבחירות בערוץ 1
- משרד המשפטים – ועדות פטור
- ביטוח לאומי – פילוח קצבאות
- משרד הביטחון – עלות המכינות הצבאיות
- רשות שדות התעופה – זמני סגירת המרחב האווירי ביום כיפור
- משרד האוצר – עלות יישום חוק חופש המידע במשרדי הממשלה
- משרד האוצר – הסכם התקשרות עם בז"ן
- חוצה ישראל – הסכם להפעלת כביש אגרה במנהרות הכרמל
- משטרה – טיסות בכירים לחו"ל
- מח"ש – התפלגות סוגי העבירות בהן נחשדו שוטרים
- משרד ראש הממשלה – עלות "תכנית מרום" לפיתוח ירושלים
- משרד האוצר – שינויים שהוכנסו בתקציב המדינה בעקבות מבצע "צוק איתן"
- בתי חולים – מימון מחלקות הוספיס

עתירות

- עתירה לקבלת "דו"ח הסערה" מחברת החשמל
- עתירה לקבלת התקשרויות הרשות עם ספקים – רשות מקרקעי ישראל

קליניקת קונקורד - "ידיד בית משפט" בנושא זכויות האדם במשפט הבינלאומי:

1. **לימודי ליבה** – תביעה של תלמידי ישיבה לשעבר. הקליניקה מסייעת בבניית התשתית העובדתית בתביעה – עריכת ראיונות עם תובעים והכנת תצהירי עדות ראשית. כמו כן, הסטודנטים מסייעים בניתוח החלטת בג"צ משנת 2011 ובכתיבת חוות דעת 'ידידי ביהמ"ש' שתוגש לביהמ"ש, בנושא לימודי הליבה והמשפט הבינלאומי לזכויות אדם.
2. **בטחון תזונתי**: מטרת הפרויקט לקדם אימוץ של קריטריונים שווים למתן תמיכות בתחום הביטחון התזונתי, ולקדם פעולה ממשלתית מתואמת ואימוץ מדיניות ברורה שאינה נשענת באופן בלעדי על פעילות של החברה האזרחית. הוגשו בקשות חופש מידע, נותחו הממצאים והקליניקה עובדת על פניות למשרדי ממשלה שונים בנוגע לאי שוויון בחלוקת תקציבים והיעדר מדיניות. בנוסף, נכתבה חו"ד בנושא חובות המדינה בתחום זה מכוח המשפט הבינלאומי.
3. **זכויות חברתיות וכלכליות של זרים בישראל**: נכתבו חוות דעת בנושאים הבאים: הזכות לעבודה של מי ששוהים בישראל במסגרת איחוד משפחות, הזכות לחינוך ולרווחה של ילדי זרים.

פרויקטים ממשיכים:

1. **תנאי העבודה של מהגרי ומהגרות עבודה בישראל – כתבי טענות נוספים וליזוי משפטי**
2. **חוות דעת בעניין החוק למניעת הסתננות (תיקון מס' 5) (במסגרת העתירה הנדונה בבית המשפט העליון).**

שונות: קיום פורום בו השתתפו תלמידי הקליניקה, עם פרופ' שריף בסיוני, מאבות המשפט הבינלאומי הפלילי. המפגש, אותו הנחתה פרופ' פרנסס רדאי, עסק בנושא ועדות חקירה בינלאומיות והשימוש בממצאיהם על ידי טריבונלים בינלאומיים.

קליניקה סוציו-משפטית לקידום ההגנה על נוער בסיכון:

פרויקטים:

1. **הקמת מערך תמיכה וטיפול בילדים, שהוריהם אושפזו במחלקות פסיכיאטריות:** לאחר מחקר שטח מקיף, חברה הקליניקה לעמותת אנוש, אשר תקח על עצמה להעניק טיפול לילד מאושפזים בכל מרכזי הטיפול במשפחות (של העמותה) שקיימים בארץ. מדובר בפריסה ארצית מאוד מרשימה של מרכזים.
2. **צעירים:** התקיים יום עיון בנושא היעדר המשגה המשפטית וכללים משפטיים למושג "בגירים-צעירים" (Young Adults). ביום העיון השתתפו אנשי שטח ואקדמיה וחברת הכנסת קארין אלהרר.
3. **סדנאות בנושאים הקשורים לזכויות בני נוער –** נבנו סדנאות והן יועברו באופן קבוע במספר בתי הספר תיכוניים ברמלה בשנים הבאות על ידי סטודנטים מהקליניקה.
4. **דיוור ציבורי:** כתיבת נייר עמדה העוסק באופן בו הכשלים במערך הדיוור הציבורי יוצרים מצבי סיכון עבור הילדים המתגוררים בדיוור. מטרת המסמך היא להוות מצע לדיונים בשולחן עגול, ובתביעות משפטיות שונות שיקודמו ע"י קליניקת שוויון באמצעות דיני נזיקין.
5. **אופניים חשמליים:** כתיבת נייר עמדה לוועדה בלשכת עורכי הדין המקדמת הסדרה ביטוחית של הנושא.
6. **חונכות:** קידום פרויקט התנדבות עם בני נוער בסיכון במסגרת קורס אקדמי. לאחר פגישה עם סמנכ"ל פיתוח במכללה, הוחלט שהקורס יקודם בשנת הלימודים תשע"ז במסגרת קורס חוצה מסלול כחלק מתוכנית כוללת שמטרתה לחזק את מרכיב התרומה בקהילה של חברי הסגל והסטודנטים במכללה.

הקליניקה לדיני משפחה:

בקשות שטופלו בעמדת היעוץ בביהמ"ש: 278 פניות טופלו ע"י הקליניקה. 87 צווי הגנה, 18 צווי מניעת הטרדה מאיימת, 84 בקשות אפטרופסות, 6 בקשות ליישוב סכסוכים, 5 צווי עיכוב יציאה מהארץ, 78 בקשות שונות.

תביעות: 67 תביעות לוו וטופלו. 9 תביעות אבהות, 16 התרת נישואין, 3 שינוי שם משפחה של קטין, 18 מזונות לילדים, 5 הנפקת דרכון, 11 הסדרי ראייה, 2 צו הגנה קבוע, 3 שינוי גיל.

הקליניקה לסיוע משפטי ונגישות לערכאות: הסטודנטים מוצמדים לעורכי דין מהסיוע המשפטי.

קליניקה הסגוריה: הסטודנטים מוצמדים לסניגורים.

עבודה הפרקליטות הלכה למעשה: הסטודנטים מוצמדים לפרקליטים מפרקליטות מחוז מרכז.

